

BELEID MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN

Stichting Will Niemeijer Pensioenfonds

versie 1.0
September 2021

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Visie en overtuigingen maatschappelijk verantwoord beleggen	2
2.1	MVB visie	2
2.2	MVB overtuigingen	2
2.3	MVB ambitie	2
3	Internationale beleidskaders	3
3.1	Global Compact	3
3.2	Sanctiewet	3
4	ESG thema's	3
5	MVB-instrumenten	4
5.1	Uitsluitingsbeleid	4
5.2	Betrokkenheidsbeleid	5
5.3	ESG-integratie	6
5.4	Impactbeleggingen	6
6	Transparantie en verantwoording	6
7	Monitoring en evaluatie van beleid	7
7.1	Monitoring	7
7.2	Evaluatie	7

1 Inleiding

Stichting Pensioenfonds Will Niemeijer (hierna: het fonds) hanteert een maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) beleid. Daarbij houdt het fonds binnen het beleggingsbeleid rekening met duurzaamheidsfactoren, ook wel Environment, Social en Governance (ESG) factoren. Het MVB-beleid is onderdeel van het beleggingsbeleid. MVB is belangrijk vanuit wetgevingsperspectief, en het fonds zal deze wettelijke kaders als uitgangspunt nemen voor het MVB-beleid. Zo beleggen wij niet in producenten van clustermunitie of in landen en ondernemingen waartegen een wapenembargo is uitgevaardigd. Een belangrijk onderdeel van het beleid is het bieden van transparantie over de uitvoering van het beleid op de website.

2 Visie en overtuigingen maatschappelijk verantwoord beleggen

2.1 MVB visie

Het bestuur heeft de visie dat duurzaamheidsaspecten in de beleggingsmarkt steeds relevanter en belangrijker worden. Vanwege de beperkte omvang van het fonds, heeft het fonds in het verleden niet veel meer gedaan dan wat wettelijk noodzakelijk was. Maar vanwege de nieuwe marktontwikkelingen op dit vakgebied ziet het fonds meer kans om het MVB in het beleggingsbeleid een plaats te geven. Het beleid is een levend document en geldt voor de lange termijn. Het fonds zal de dialoog aangaan met het VO over de gekozen ambities.

2.2 MVB overtuigingen

Het pensioenfonds heeft onderstaande overtuigingen ten aanzien van het MVB-beleid en past deze zoveel mogelijk toe bij de vormgeving en implementatie van het beleid:

Overtuigingen

- Op de korte termijn kunnen de keuzes rond MVB leiden tot (beperkte) afwijkingen ten opzichte van de brede markt. Wij maken deze keuzes weloverwogen, accepteren de eventuele beleggingsconsequenties en zijn hier transparant over naar onze deelnemers.
- MVB-aspecten vormen een belangrijk, maar niet in alle gevallen tot een leidend criterium bij de selectie van nieuwe beleggingsoplossingen.
- Het fonds neemt het kostenaspect nadrukkelijk mee in de verdere invulling en uitvoering van het beleid;
- Wanneer meerdere beleggingsmogelijkheden met gelijke risico-rendement perspectieven aan de beleggingsportefeuille kunnen worden toegevoegd, heeft het fonds een voorkeur voor de oplossing die een positieve milieu- of maatschappelijke impact realiseert.

2.3 MVB ambitie

De ontwikkelingen op het vlak van MVB gaan snel. Dit wordt enerzijds gedreven door wettelijke ontwikkelingen, anderzijds door innovatie in de markt voor beleggingsoplossingen. Het fonds zal nadrukkelijk de veranderende wettelijke kaders volgen en hieraan willen voldoen. Vanwege de beperkte capaciteit en omvang van het fonds past het een volgende

aanpak toe, waarbij het wil leren van de ontwikkelingen die door andere beleggers is ingezet. Wanneer MVB-oplossingen en beleidsopties voldoende volwassen zijn, zal het fonds overwegen deze toe te passen.

3 Internationale beleidskaders

Voor beoordeling van onwenselijk ondernemingsgedrag vormen de principes van het VN Global Compact (2000) het toetsingsraamwerk. Daarnaast hanteert het fonds de Nederlandse Sanctiewetgeving (1977) voor beoordeling van onacceptabel gedrag van staten.

3.1 Global Compact

Het Global Compact is een niet-bindend pact van de Verenigde Naties om bedrijven wereldwijd aan te moedigen een duurzaam en sociaal verantwoord beleid te voeren en verslag uit te brengen over de uitvoering ervan. Het Global Compact heeft betrekking op de volgende vier hoofdthema's:

1. Mensenrechten
2. Arbeidsnormen
3. Milieu
4. Anti-corruptie

Het Global Compact bestaat uit tien breed geaccepteerde principes (bijlage 1). Deze principes vinden hun oorsprong in internationale verdragen zoals de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, principes van de International Labour Organisation (ILO), de Rio verklaring inzake milieu en ontwikkeling en VN conventie tegen corruptie. Het Global Compact verlangt van bedrijven dat zij binnen hun eigen invloedssfeer kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anti-corruptie omarmen, ondersteunen en uitoefenen.

3.2 Sanctiewet

Het toetsingsraamwerk voor het gedrag van staten wordt gevormd door de Nederlandse sanctiewet (1977) die specifieke verplichtingen geeft aan pensioenfondsbeheerders waar het gaat om het naleven van sanctiemaatregelen. Sanctiemaatregelen worden ingezet als reactie op schendingen van het internationale recht of van mensenrechten door regimes die rechtstatelijke en democratische beginselen niet eerbiedigen. De door ons aangestelde vermogensbeheerders dienen te waarborgen dat zij niet beleggen in staatsobligaties uitgegeven door landen waartegen een wapenembargo is uitgevaardigd, of in staatsbedrijven van landen waartegen internationale sancties zijn uitgevaardigd. De Nederlandse Sanctiewet kijkt naar zowel de EU Sanctielijsten als ook de VN Sanctielijsten.

4 ESG thema's

Het aantal thema's waarop het MVB-beleid van toepassing kan zijn is groot, daarom kiest het fonds ervoor binnen het beleid extra nadruk te leggen op een aantal maatschappelijke (ESG) thema's. Deze thema's zijn relevanter dan andere ESG-thema's omdat zij aansluiten bij thematische aandachtgebieden van: internationale normenkaders zoals het VN

Global Compact, hoog-risico sectoren volgend uit ESG materialiteits-analyse, de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN, de speerpunten van de toezichthouder.

Op deze wijze heeft het fonds bepaald dat onderstaande thema's centraal worden gesteld in de uitvoering van het beleid:

- **Mensenrechten:** landen en/of ondernemingen die mensenrechten schenden, direct of in de keten;
- **Arbeidsnormen:** ondernemingen die arbeidsnormen schenden, direct of in de keten;
- **Milieu:** ondernemingen die milieunormen schenden, direct of in de keten;
- **Corruptie:** ondernemingen die anti-corruptienormen schenden;
- **Klimaatverandering:** ondernemingen en landen die risico's lopen in relatie tot klimaatverandering of kansen benutten als gevolg van klimaatverandering

Door extra nadruk te leggen op bovenstaande thema's sluit het beleid goed aan bij de eisen die voortvloeien uit de wettelijke kaders en bij de maatschappelijke eisen ten aanzien van verantwoord ondernemerschap.

5 MVB-instrumenten

Het fonds belegt niet zelf direct in financiële instrumenten, maar heeft de beleggingsportefeuille ingevuld via beleggingsfondsen. Dit betekent dat het fonds bij de selectie en aanstelling van externe vermogensbeheerders beoordeelt op welke wijze de fondsen bijdragen aan de MVB-doelstellingen van het fonds. Het kan zijn dat er geen fondsopties zijn die 100% aansluiten bij de uitgangspunten en doelstellingen van het beleid. In dat geval zal het fonds de oplossing kiezen die het dichtst hierbij aansluit. Voor de implementatie van het MVB-beleid zet het fonds via het selectiebeleid de volgende instrumenten in:

1. **Uitsluitingsbeleid.** Het beleggingsfonds dient een uitsluitingsbeleid toe te passen. Hiermee borgen wij onze normatieve ondergrens en ESG-risico's;
2. **Betrokkenheidsbeleid.** Het fonds voert een indirect betrokkenheidsbeleid door selectie van vermogensbeheerders die aantoonbaar een engagement- en stembeleid voeren en hierover rapporteren; Hiermee voldoet het fonds aan de wettelijke eisen van SRDII-wetgeving.
3. **ESG-integratie.** Het fonds kan ESG-beleggingsoplossingen kiezen waarbij duurzaamheidsaspecten zijn geïntegreerd in de beleggingsbeslissing als het past binnen de risico-rendementseisen. Wij zetten ESG-integratie in om beleggingsrisico's te beheersen;
4. **Impactbeleggen.** Het fonds kan beleggingsoplossingen selecteren die naast een financieel rendement ook positief bijdragen aan klimaatveranderingsthematiek.

5.1 Uitsluitingsbeleid

Het fonds zet een uitsluitingsbeleid in om maatschappelijk onwenselijk gedrag of maatschappelijk onwenselijke producten van de beleggingsportefeuille te weren. Het beleid is van toepassing op alle beleggingscategorieën. Omdat wij beleggen in beleggingsfondsen is ons eigen uitsluitingsbeleid niet toepasbaar op deze beleggingen, maar beoordelen wij

bij de selectie van nieuwe beleggingsfondsen in welke mate het toegepaste uitsluitingsbeleid overeenkomt met onze wensen.

Wij sluiten uit op basis van de volgende criteria:

- Ondernemingen die op structurele en grove wijze mensenrechten, arbeidsnormen, milieunormen en anti-corruptie-normen schenden (Global Compact principe)¹.
- Ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, waaronder clustermunitie, anti-persoonsmijnen, chemische-, biologische- en nucleaire wapens;
- Landen en ondernemingen waartegen een wapenembargo is uitgevaardigd.

Verder streeft het fonds naar het beperken van de ESG-risico's doordat van aangestelde vermogensbeheerders wordt verlangd dat:

- ondernemingen die internationale normen schenden van beleggingen zijn uitgesloten;
- ondernemingen die controversiële wapens produceren zijn uitgesloten;
- vermogensbeheerders een stem- en engagementbeleid toepassen en hierover rapporteren.

Het fonds ziet erop toe dat dit gebeurt door jaarlijks de aangestelde managers te monitoren op bovenstaande eisen.

5.2 Betrokkenheidsbeleid

Uit de Europese Shareholder Right Directive II (SRDII) volgt dat het fonds in beleid vastlegt en publiceert hoe het zich als betrokken aandeelhouder opstelt. Dit doen wij enerzijds door het aangaan van dialoog met ondernemingen waarin we beleggen, dit noemen we engagement. Anderzijds doen we dit door het stemmen van de aandeelhoudersrechten tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Wij doen jaarlijks op onze website verslag van de uitvoering van dit beleid. De SRDII is in 2019 vastgelegd in Nederlandse wetgeving, waarvan de Wet Financieel Toezicht 5:87c en 5:87d voor ons het meest relevant zijn. Wij beleggen niet zelf direct in aandelen, maar doen dit enkel via beleggingsfondsen die beheerd worden door gespecialiseerde vermogensbeheerders. Omdat wij participant zijn in het beleggingsfonds en geen juridisch eigenaar van de aandelen die het beleggingsfonds aanhoudt, kunnen wij geen eigen stembeleid toepassen. Het stembeleid van de vermogensbeheerder is dan ook van toepassing op onze aandelenbeleggingen. Ook voor het voeren van dialoog met ondernemingen maken wij gebruik van het betrokkenheidsbeleid van onze vermogensbeheerders en voeren wij niet zelf de dialoog met ondernemingen waarin wij beleggen. In onderstaand overzicht is het betrokkenheidsbeleid van de door ons aangestelde aandelenbeheerders gepresenteerd.

Overzicht 1: Betrokkenheidsbeleid van aangestelde aandelenmanagers

Aandelenbeheerder	Betrokkenheidsbeleid	Stembeleid
-------------------	----------------------	------------

¹ Beleggingsfondsen gebruiken hiervoor eigen databronnen, waardoor er potentieel nog een controverse kan zijn op basis van de data van een andere provider.

Northern Trust	https://www.northerntrust.com/europe/what-we-do/investment-management/stewardship	https://www.northerntrust.com/europe/what-we-do/investment-management/stewardship/proxy-voting-policies
Robeco	docu-robeco-stewardship-policy.pdf	https://www.robeco.com/docm/docu-robeco-voting-policy.pdf
UBS	https://www.ubs.com/global/en/asset-management/investment-capabilities/sustainability.html	The value of the vote UBS Global

Toelichting van contracten met vermogensbeheerders (SRDII)

Wij hebben beleggingsfondsen geselecteerd die passen bij de lange termijn uitgangspunten van ons beleggingsbeleid, zoals bepaald op basis van een ALM studie (in onze ABTN is dit nader beschreven). Dit uit zich onder andere in de beleggingsdoelstelling en benchmark van de beleggingsfondsen. Wij houden bij de selectie van (nieuwe) vermogensbeheerders integraal rekening met de wijze waarop de beheerder financiële en niet-financiële (ESG) prestaties en risico's meeneemt, en hoe het stem- en dialoogbeleid is ingevuld. Dit is soms, maar niet in alle gevallen, onderdeel van de overeenkomst met de vermogensbeheerder. De door ons aangestelde aandelenmanagers evalueren wij formeel eens in de drie jaar. Hierbij beoordelen wij de behaalde rendementen (absoluut en ten opzichte van de benchmark), de kosten (inclusief transactiekosten), de beleggingsstijl en omloopsnelheid van de portefeuille en andere relevante factoren. Ieder kwartaal ontvangen wij een rapportage per manager van onze fiduciair beheerder, indien er op basis van actuele tussentijdse ontwikkelingen bij de vermogensbeheerder aanleiding is voor tussentijdse evaluatie zullen wij dit doen. De afgesloten contracten met vermogensbeheerders kennen een onbepaalde looptijd. De contracten kunnen te allen tijde met inachtneming van de overeengekomen opzegtermijn worden ontbonden.

5.3 ESG-integratie

Het fonds belegt in fondso oplossingen. Sommige van deze fondsen passen ESG-integratietechnieken toe, waardoor duurzaamheidsaspecten in de beleggingsprocessen een plek krijgen. Ook voor het deel van de beleggingen dat index-tracking toepast, wordt rekening gehouden met ESG-factoren.

5.4 Impactbeleggingen

Als pensioenfonds financieren wij bedrijfsactiviteiten, hierbij streven wij een financieel rendement na bij een acceptabel risiconiveau. Het fonds kan beleggingsoplossingen selecteren die naast een financieel rendement ook positief bijdragen aan mitigatie of adaptatie van klimaatveranderingsproblematiek.

6 Transparantie en verantwoording

Wij leggen verantwoording af over de implementatie en uitvoering van ons beleid aan onze deelnemers en andere stakeholders. Dit doen we door ten minste eens per jaar via onze website verslag te doen van de uitvoering van ons MVB-beleid, inclusief ons betrokkenheidsbeleid. Hierin presenteren wij ten minste de uitvoering van het stembeleid en het engagementbeleid van onze aandelenbeheerders.

7 Monitoring en evaluatie van beleid

Het Bestuur monitort de uitvoering van het eigen MVB-beleid en dat van de aangestelde vermogensbeheerders jaarlijks en evalueert het eigen MVB-beleid ten minste eens in de drie jaar, maar vaker wanneer hiertoe eerder aanleiding is. Dit kan zijn vanwege nieuwe inzichten rondom ESG risico's in verband met de klimaatverandering, het gebruik van hulpbronnen en het milieu, sociale risico's en risico's in verband met de waardevermindering van activa als gevolg van veranderende regelgeving. Ook kan dit volgen uit nieuwe deelnemers- of bestuursvoorkeuren ten aanzien van maatschappelijke kwesties.

7.1 Monitoring

Wij monitoren de door ons aangestelde vermogensbeheerders en de wijze waarom zij het MVB-beleid uitvoeren. Altis Investment Management, onze manager selectie dienstverlener, speelt hierin een faciliterende rol. Om een goed monitoringsproces mogelijk te maken vragen wij van de aangestelde vermogensbeheerders ten minste jaarlijks een rapportage over de uitvoering van het MVB-beleid. Hierin vragen wij indien mogelijk een toelichting op:

- De uitgesloten ondernemingen/landen;
- Het engagementprogramma/stembeleid: ondernemingen, doelstellingen, voortgang, resultaten en vervolg beslissingen

7.2 Evaluatie

Wij evalueren ons MVB-beleid op de volgende criteria:

- Zijn de overtuigingen en visie nog actueel;
- Wordt voldaan aan bestaande en te verwachten regelgeving;
- Wordt het beleid goed, efficiënt en kostenbewust uitgevoerd;
- Draagt uitvoering van beleid bij aan de beleidsdoelstellingen.

Bijlage 1

De tien principes van het Global Compact

Het VN Global Compact verlangt van bedrijven dat zij binnen hun invloedssfeer een aantal kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anticorruptie omarmen, ondersteunen en uitoefenen. Bedrijven die het VN Global Compact initiatief onderschrijven, verbinden zich ertoe de onderstaande doelstellingen en waarden te steunen bij het uitvoeren van hun activiteiten:

Mensenrechten 1e principe: Bedrijven dienen binnen de eigen invloedssfeer de internationaal vastgelegde mensenrechten te ondersteunen en te respecteren; en 2e principe: er voor te zorgen dat zij niet medeplichtig zijn aan schendingen van de mensenrechten.

Arbeidsnormen 3e principe: Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te handhaven; 4e principe: alle vormen van verplichte en gedwongen arbeid te elimineren; 5e principe: zich in te spannen voor de effectieve afschaffing van kinderarbeid; en 6e principe: discriminatie met betrekking tot werk en beroep te bestrijden.

Milieu 7e principe: Bedrijven dienen het voorzichtigheidsbeginsel te hanteren met betrekking tot milieukwesties; 8e principe: initiatieven te ondernemen om grotere verantwoordelijkheid op milieugebied te bevorderen; en 9e principe: de ontwikkeling en verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren.

Anticorruptie 10e principe: Bedrijven dienen alle vormen van corruptie, inclusief afpersing en omkoping, tegen te gaan.

De principes van het Global Compact zijn gebaseerd op internationale verdragen, onder andere afgeleid van de Universele verklaring van de rechten van de mens, de verklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) inzake de fundamentele arbeidsrechten, en van de verklaring van Rio met betrekking tot milieu en ontwikkeling.